

УДК 94(477)

**Галина ЧАЙКА
(Чернівці)****РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ЩОДО ЕТНОПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ
В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

У статті робиться спроба охарактеризувати, як реалізується в Україні державна політика стосовно забезпечення національних прав національних меншин (на прикладі Чернівецької області).

Ключові слова: національні меншини, національні громади, Чернівці, Чернівецька область, національності, культура.

Політика у сфері етнокультурного розвитку є одним із основних напрямів діяльності держави, що набуває особливо важливого значення в контексті становлення громадянського суспільства, процесів глобалізації, визначення Україною курсу на європейську інтеграцію.

Проблематика державотворення в етнонаціональному контексті тією чи іншою мірою висвітлювалася в дослідженнях О.В. Антонюка¹, І.Г. Буркута² [4], А.М. Круглашова³, А.О. Леонова⁴, І.Ф.Кураса⁵ та ін.

Предметом дослідження є механізми формування та реалізації державної етнокультурної програми, нормативно-правове забезпечення національних меншин у Чернівцях та області.

Мета – проаналізувати стан задоволення етнокультурних потреб меншин у регіоні.

Відповідно до Закону України «Про національні меншини в Україні» до національних меншин належать групи громадян України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою⁶. Згідно зі Ст. 11 Конституції України держава сприяє розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України⁷. Відповідно до Ст. 53 Конституції України громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства⁸. Якщо міжнародним договором України встановлено інші положення ніж ті, які містяться в законодавстві України про національні меншини, то застосовуються положення міжнародного договору⁹.

У межах чинного законодавства України щодо національних меншин в області проводиться відповідна робота з метою створення належних умов для кожної етнічної спільноти щодо збереження, розвитку та примноження її національно-культурних традицій.

Що стосується Чернівецької обл., то тут проживають представники близько 80 національностей і народностей. У національному складі населення Чернівецької обл. за переписом 2001 р. переважна більшість – українці – 689,1 тис. осіб, або 75%, далі місця у національному складі займають: румуни -114,6 тис. осіб, або 12,5%; молдавани – 57,2 тис. осіб, або 7,3%; росіян – 37,9 тис. осіб, або 4,1%; поляки – 3,4 тис. осіб, або 0,4%; білоруси – 1,5 тис. осіб, або 0,2%; євреї – 1,4 тис. осіб, або 0,2%; інші національності – 3,9 тис. осіб, або 0,4%¹⁰.

У представників національних меншин є певні потреби у духовній, культурній та освітній сферах і саме за допомогою держави вони реалізуються. Фінансування здійснюється з місцевих і обласного бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством. Кошти призначаються для відзначення національно-культурними товариствами національних та релігійних свят, проведення фестивалів, «круглих столів», науково-практичних конференцій, семінарів, літературних вечорів, а також на вшанування пам'яті видатних діячів національних культур, знаменних історичних подій тощо. Проведення цих заходів сприяє зростанню інтересу населення області до культурного життя національних меншин, їх звичаїв та традицій.

У 1992 р. в Чернівецькій обласній державній адміністрації було створено відділ з питань національностей та міжнародних зв'язків апарату облдержадміністрації, до компетенції якого входили питання етнополітики та офіційні міжнародні зв'язки з партнерами Буковини. Першим очолив цей відділ П.Гасюк. Штатна чисельність відділу складала 5 осіб, двоє з яких займалися питаннями національностей. У 1994 р. розпорядженням голови обласної державної адміністрації відділ було перетворено в управління у справах національностей та міграції, штатна чисельність 6 осіб, з 1996 р. начальником управління був С.Попик¹¹.

У 1998 р. до управління у справах національностей та міграції обласної державної адміністрації приєднали відділи у справах релігій та з міжнародних відносин (штатна чисельність 9 осіб). Однак у 1999 р. у зв'язку із ліквідацією Державного комітету України у справах національностей та міграції відділ релігій було відокремлено та перетворено в окрему структурну одиницю.

У 2001 р. відбулася чергова реорганізація, у ході якої із структури управління було виведено відділ з питань міжнародних відносин. А у 2004 р. на базі управління утворено два окремих структурних підрозділи – відділ у справах національностей та відділ міграції.

У 2005 р. відділ у справах національностей було переведено в структуру управління з питань внутрішньої та інформаційної політики обласної державної адміністрації. Згідно з розпорядженням голови Чернівецької обласної державної адміністрації від

18 вересня 2006 р. затверджено Положення про управління з питань внутрішньої політики обласної державної адміністрації, до складу якого входить відділ етнополітики та зв'язків з громадськими організаціями. Відповідно до функціональних обов'язків відділом ведеться певна робота щодо зв'язків з українцями, які проживають за кордоном, та надання допомоги у проведенні українськими національно-культурними організаціями національних заходів з метою збереження та розвитку української самобутності.

25 вересня 2006 р. за розпорядженням голови обласної державної адміністрації створено Громадську раду, яка є консультативно-дорадчим органом, який утворений для координації заходів, пов'язаних з проведенням консультацій з громадськістю та моніторингу громадської думки. Вона діє на громадських засадах, до її складу входять науковці, представники засобів масової інформації, органів місцевого самоврядування, керівники громадських організацій, профспілок, інших недержавних інституцій, зареєстрованих згідно з чинним законодавством, а також представники шести найбільш впливових національно – культурних товариств області. Основним завданням Ради є розроблення пропозицій щодо сприяння формуванню та реалізації державної етнонаціональної політики в краї, гармонізацію міжнаціональних відносин, консолідацію та розвиток української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також щодо розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншин Чернівецької області.

Регулярно на засіданнях Ради обговорюється питання щодо фінансування діяльності національно-культурних товариств області за рахунок коштів, передбачених в обласному бюджеті на програму підтримки національно – культурних товариств та етнічних громад Чернівецької області¹².

Стосовно практичних аспектів діяльності органів державної виконавчої влади Чернівецької області систематично приймаються програми підтримки національно-культурних товариств, етнічних громад Чернівецької області та української (буковинської) діаспори.

Вперше подібну Програму було затверджено сесією Чернівецької обласної ради 25 листопада 2005 р. на період 2005–2007 рр. Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюється відповідно до діючого законодавства за рахунок місцевих, а також державного бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством. Сума фінансування на здійснення заходів Програми щорічно визначається рішеннями сесій місцевих рад про відповідні бюджети, виходячи з наявних бюджетних можливостей. Наприклад, у 2005 р. на фінансування заходів національно-культурних товариств з обласного бюджету виділено 25 тис. грн.,

2006 р. – 32 тис. грн., у 2007 р. – 60 тис. грн., у 2008 р. – 90 тис. грн.¹³.

Обласна державна адміністрація організаційно та матеріально допомагає національним громадам у здійсненні масових національно-культурних заходів. В обласному бюджеті Чернівецької області також передбачаються кошти для фінансування культурних потреб національних меншин. Так, у 2002 р. Товариству польської культури ім. А. Міцкевича було виділено 3400 грн., Товариству румунської культури ім. Емінеску – 2300 грн., Товариству австро-німецької культури – 200 грн., народному самодіяльному хоровому колективу товариства «Драгош Воді» – 5000 грн. для придбання необхідного ревізиту¹⁴. У 2003 р. з обласного бюджету на фінансування культурних потреб національних меншин було виділено 18,8 тис. грн., в 2004 р. – 20 тис. грн. У липні 2004 р. розпорядженням голови облдержадміністрації затверджено комплексні заходи щодо розвитку культур національних меншин в Чернівецькій області на період 2005 – 2010 рр.

У березні 2005 р. голова обласної державної адміністрації М.Ткач підписав доручення «Про сприяння у задоволенні національно – культурних потреб етнічних громад Буковини». Цим дорученням, зокрема, передбачено організацію в Глибоцькому районі літнього табору «Джерела толерантності» для дітей – представників різних етнічних громад краю, створення робочої групи на історичному факультеті ЧНУ з розробки підручника «Історія краю», у якому враховуються традиції цивілізованого полікультурного співжиття представників різних етнічних громад Буковини. Розроблено методичні матеріали для вивчення дітьми дошкільного віку різних національностей традицій етнічних груп Буковини¹⁵.

15 серпня 2005 р. головою обласної державної адміністрації та головою обласної ради затверджено спільне розпорядження «Про Комплексні заходи щодо розвитку культур національних меншин та підтримки української діаспори, що потребують фінансування в 2005 році». Даним розпорядженням передбачено фінансування цілої низки заходів, серед яких: проведення свята румунської мови, дитячого фестивалю різдвяних та новорічних румунських звичаїв, відзначення німецьким та польськими товариствами національних свят тощо.

В області була затверджена також «Програма розвитку інформаційної та видавничої галузей Чернівецької області на 2005–2010 роки». Одним з основних завдань Програми було надання державної фінансової підтримки з обласного бюджету для видання книг буковинських авторів¹⁶.

Важливою статтею забезпечення національних потреб є, звичайно, інформаційна сфера. В ефірі Чернівецької обласної державної телерадіокомпанії виходять радіо- та телепередачі мовами національних меншин, які представлені в таблицях:

Телепередачі румунською мовою на ЧОДТРК

Назва передачі	Обсяг ефірного часу	Періодичність виходу в ефір
“Новини “	15 хвилин	2 рази на тиждень
“Експрес ТВ”	50 хвилин	2 рази на місяць
“У нас на Буковині”	30 хвилин	4 рази на місяць
“Румунське слово”	30 хвилин	2 рази на місяць
“Гортаючи сторінки”	35 хвилин	2 рази на місяць
“Перлини”	30 хвилин	4 рази на місяць
“Сузір’я почуттів”	2 години	протягом місяця
“Одвічні цінності”	30 хвилин	1 раз на місяць
“Світ рідного слова”	30 хвилин	1 раз на місяць
“Між минулим і майбутнім”	30 хвилин	2 рази на місяць
“Долі жіночі”	30 хвилин	2 рази на місяць

Радіопередачі румунською мовою на ЧОДТРК

Назва передачі	Обсяг ефірного часу	Періодичність виходу в ефір
“Панорама Буковини”	20 хвилин	4 рази на місяць
“Діалог дня”	20 хвилин	4 рази на місяць
“Завітайте до нас у четвер”	20 хвилин	4 рази на місяць
“Недільна крамниця”	30 хвилин	8 разів на місяць
“На нашій, на своїй землі”	20 хвилин	4 рази на місяць
“Молодіжна хвиля”	20 хвилин	4 рази на місяць
“З джерел народних”	20 хвилин	4 рази на місяць
“Новини”	5 хвилин	20 разів на місяць

Таким чином, з таблиць видно, що обсяг теле- та радіомовлення румунською мовою становить майже 25% від загального обсягу телевізійних програм та проводового радіомовлення¹⁷. Обсяг передач румунською мовою: на радіо 25% від загального (25 хв. щодня по 1-му загальнонаціональному каналу), на телебаченні 20% від власного мовлення (двічі на тиждень по 45 хвилин, щодня 5-10 хв. або в середньому 20 хв. на день). Крім Чернівецької ОДТРК, ведення програм румунською мовою в області практикує ТРК «ТВА». Вона виготовляє та транслює щоденну програму «Новини» (хронометраж 10-15 хв.) румунською мовою.

У цей же час на кордоні з Україною та Молдовою Румунією встановлено десятки потужних радіо- та телепередавачів, сигнал яких покриває значну територію Чернівецької області (з претензійними заявами, «роз’ясненнями»). Чернівецькі телерадіокомпанії не можуть скласти їм конкуренцію, що потенційно несе загрозу національній інформаційній безпеці України¹⁸.

В області широко представлені періодичні видання мовами національних меншин. Загальна кількість зареєстрованих газет та інших періодичних видань мовами національних меншин становить 67 видань. Частина з них видаються за участі органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, або національно-культурних товариств. Наприклад серед таких видань можна згадати обласні газети «Зоріле Буковиней», «Аркашул», «Конкордія» та чотири районні газети «Рідний край» (Сторожинець), «Газета де Герца» (Герца), «Моніторул де Глібока» (Глибока), «Слово правди» (Новоселиця), дві газети обласного Товариства румунської культури імені М.Емінеску «Плаї роминеск» та «Дзвін Буковини» (двомовна).

У рамках забезпечення прав та етнокультурних потреб національних меншин усім 16 зареєстрованим національно-культурним товариствам надано в безоплатну та безстрокову оренду приміщення під офіси в колишніх національних домах, якими їхні попередники користувалися до 1940 р., крім

Будинку офіцерів, який належав румунській громаді, їй надано приміщення в центрі міста.

Всього на території області числиться 25 національно-культурних товариства, з яких 2 мають всеукраїнський статус (діють 22).

16 зареєстрованим національно-культурним товариствам надано в безоплатну та безстрокову оренду приміщення під офіси у колишніх національних домах. Товариства, які є малочисельними і не проводять активну громадську діяльність, приміщеннями не забезпечені.

У Чернівецькій області діють, зокрема, такі товариства: Обласне товариство румунської культури ім. М. Емінеску, Чернівецьке обласне товариство польської культури ім. А. Міцкевича, Єврейська громада Буковини, Обласний благодійний фонд культури «Дім румунської мови», Чернівецька міська організація культурно-просвітницького товариства білорусів Всеукраїнського союзу білорусів, Чернівецька молодіжна організація німецької молоді в Україні «Буковинський фенікс», Чернівецька обласна організація «Центр корейської культури», Чернівецька обласна регіональна організація Конгресу азербайджанців України, Чернівецьке обласне вірменське національно-культурне товариство «Аревік», Чернівецьке обласне громадське об'єднання «Російська община Буковини» та ін.

Коротко зупинимося на діяльності деяких із них. Так обласне товариство румунської культури ім. М. Емінеску, яке налічує близько 10 тис. членів, проводить традиційні румунські свята: «Емінесціана», «Мерцішор», «Лімба ноастре чя ромине» («Наша рідна румунська мова»), дитячий фестиваль різдвяних звичаїв та колядок «Флоріле далбе»¹⁹. Художні колективи товариства традиційно щорічно беруть участь у Міжнародному фольклорному фестивалі «Буковинські зустрічі», у різноманітних фестивалях та святкових заходах у Румунії та в Україні. При товаристві діють хоровий колектив «Драгош воде», оркестри румунської музики «Мерцішор», «Мугурел», «Плай», товариство «Триколон» та культурологічний гурток «Арбароаса». «Триколон» і «Арбароаса» вивчають видатні постаті румунського походження, а також військові поховання на території області²⁰.

У області діє товариство польської культури ім. А. Міцкевича. Товариство відзначає національні польські державні свята, релігійні заходи за католицьким обрядом, конкурси молодих виконавців польської пісні та поезії. Художні колективи товариства, такі як: фольклорний гурт «Ехо Пругу», хореографічний колектив „Квіти Буковини», музичний колектив „Кольори Буковини» – щорічно беруть участь у Міжнародному фольклорному фестивалі «Буковинські зустрічі» та у різноманітних фестивалях і святкових заходах у Польщі й Україні²¹.

Новоселицьке міжрайонне товариство молдавської культури, організоване у 2005 році, підтримує тісні контакти з Всеукраїнським товариством молдавської культури, двічі на рік члени товариства та аматорські колективи з Новоселицького району беруть участь у Всеукраїнських фестивалях молдавської культури в Одеській області²².

Діє також обласна організація «Єврейська община Чернівецької області», яка фінансується з членських внесків та благодійних пожертв, проводить єврейські національні свята, вшанування пам'яті жертв Голокосту. Благодійний фонд «Хесед-Шушана» має обласний статус, фінансується з благодійних пожертв, займається наданням благодійної допомоги, організовуючи безкоштовне харчування, медичну допомогу, надання побутових послуг тощо²³.

Чернівецьке обласне культурно-освітнє товариство білорусів має місцевий статус, фінансується з членських внесків, проводить вшанування визначних діячів білоруської культури, відзначення національних білоруських свят.

Слід згадати і вірменське міське національно-культурне товариство «Аревік» («Сонечко») та білоруське національно-культурне товариство ім. Франциска Скорини.

Отже, у краї створено сприятливі, рівноцінні умови для національно-культурного розвитку всіх національних культур. У населених пунктах області, де компактно проживають румуни, поляки, німці, євреї, росіяни, діють і створюються колективи народної творчості, формуються бібліотечні фонди з видань національними мовами. Зокрема, у місцях компактного проживання румуномовного та польського населення бібліотечні фонди складали у 2011-2012 рр. 286 тис. 129 примірників, з них: румунською мовою – 50 тис. 545 прим., молдавською – 240 тис. 627 прим.; польською – 3 тис. 335 прим. Бібліотеки налічують 53974 читачів. Книговидача на мовах етногромад становить 440059 прим²⁴.

У рамках культурного співробітництва між прикордонними областями, зокрема між видавництвами «Букрек» (м. Чернівці) і «Лідана» (м. Сучава), у 2007 році в Чернівцях було відкрито книжковий клуб румунської літератури²⁵.

З метою взаємозбагачення культур етнічних громад та оптимального співвідношення інтересів титульної нації і національних меншин, їх вільного етнокультурного розвитку в 75 населених пунктах Герцаївського, Глибоцького, Новоселицького, Сторожинецького районів та м. Чернівці, де компактно проживає румуномовне та польське населення, функціонує 80 масових бібліотек, 74 клубних заклади, 4 мистецькі школи, що обслуговують етнічні громади²⁶.

Враховуються національні інтереси і в освітній сфері. Загалом в області у 2010/2011 н.р.

навчалися українською мовою 82,1% учнів, румунською – 17,4%, російською – 0,5%²⁷. Про забезпечення етнонаціональних потреб свідчать і такі статистичні дані: із 456 буковинських шкіл 358 – україномовні, 82 – румуномовні, 14 – змішані: 10 – з українською та румунською, 4 – з українською та російською мовами навчання, 1 єврейська – з поглибленим вивченням івриту, 1 гімназія і 3 районні школи – з вивченням польської мови і літератури²⁸. У Чернівцях працюють 4 недільні школи: єврейська, польська, німецька і вірменська, 42 дитсадки з румунською мовою навчання і виховання²⁹. Зокрема, серед загальнонавчальних закладів області з навчання мовами національних меншин у режимі ліцеїв та гімназій працюють п'ять закладів з румунською мовою навчання та три змішаного типу – з румунською і українською та з російською і українською мовами навчання. Це – Герцаївський районний ліцей ім. Г.Асакі, Карапчівський ліцей Глибочького району імені М.Емінеску, Боянська гімназія Новоселицького району імені І.Некульче, Красноільська гімназія Сторожинецького району, Чернівецька гімназія №6, Новоселицький районний ліцей, Чернівецький ліцей №4, Чернівецька гімназія №2.

Щорічно проводиться конкурсний відбір кандидатів на навчання у вищих навчальних закладах Румунії та Республіки Молдова із числа випускників області – громадян України румунського і молдовського походження.

Іврит вивчають у дошкільному навчальному закладі № 25 м. Чернівців. У загальноосвітній школі № 41 м. Чернівців поглиблено вивчаються іврит, історія та культура єврейського народу. В обласному центрі діє єврейська недільна школа. Вчителі івриту проходять курсову перепідготовку в Києві та Львові³⁰.

Вивчення польської мови здійснюється в с. Красношора, а також у ДНЗ № 25 та у гімназії № 3 м. Чернівців, трьох школах Сторожинецького району. Також в обласному центрі діє польська недільна школа. Вчителі польської мови проходять педагогічну перепідготовку у містах Польщі³¹.

Щорічно проводяться учнівські олімпіади з румунської мови і літератури. Учні шкіл з мовами національних меншин активно беруть участь у всіх олімпіадах з базових дисциплін і стають переможцями, є учасниками і призерами IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад.

Отже, у м. Чернівцях та області успішно реалізується політика задоволення прав та свобод національних меншин.

ній Прут») // Єврорегіони: потенціал міжетнічної гармонізації. Збірка наукових праць. – Чернівці: Букрек, 2004. – С.191–208.; Буркут І. Яримистий М. Динаміка міжетнічних відносин у Чернівецькій області на сучасному етапі (за матеріалами соціологічних опитувань та періодичної преси 2002–2003 років) // Буковинський журнал. – 2004, – №1. – С. 87–97.

³ Круглашов А. Буковинська етнополітична мозаїка. Історична спадщина та сучасні тенденції // Політичний менеджмент. – 2004. – №2. – С. 47–67.; Круглашов А. Етнополітична гармонізація: чи під силу це новоутворення єврорегіонам// Єврорегіони: Зб. наук. праць. – Чернівці, 2003. – С. 11–28.; Круглашов А. Соціально-політична трансформація пострадянських суспільств як контекст міжетнічних взаємин // Етнічні взаємини на території Єврорегіону «Верхній Прут»: Матеріали міжнародної наукової конференції. – Чернівці: Букрек, 2004. – С. 67–88.; Круглашов А.М. Регіональна етнополітична стабільність: історична ретроспектива (на прикладі Чернівецької області) / А.М. Круглашов // Політологічні та соціологічні студії. Збірник наукових праць. – Т. III. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 11–39.

⁴ Леонова А.О. Державна етнокультурна політика в Україні на сучасному етапі: Механізми формування і реалізації: автореф. дис. докт. політ. наук: 23.00.05 / А.О.Леонова/. – НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – Київ, 2005. – 36 с.;

⁵ Курас І.Ф. Етнополітологія. Перші кроки становлення / Курас І.Ф./ – К. : Генеза, 2004. – 736 с.;

⁶ Закон України «Про національні меншини в Україні» від 25.06.1992р № 2494-ХІІ// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №36. – С. 529.

⁷ Конституція України №254к/96-ВР від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – С. 141.

⁸ Там само. – С. 141.

⁹ Закон України «Про національні меншини в Україні»... – С. 529.

¹⁰ Всеукраїнський перепис населення. Чернівецька область [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/chernivtsi/>

¹¹ Слободян О. Етнос й етнополітика. Корені та кроки // Віче. – 2002. – №5. – С. 67–72.

¹² Буковина толерантна [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <http://buktolerance.com.ua/>

¹³ Там само.

¹⁴ Стан дотримання та захист прав національних меншин в Україні. Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Київ – 2006 [Електронний ресурс]: Режим доступу: / http://www.ombudsman.gov.ua/ru/images/stories/07022011/S_Dopovid_2_1.pdf

¹⁵ Буковина толерантна [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <http://buktolerance.com.ua/>

¹⁶ Слободян О. Етнос й етнополітика. Корені та кроки // Віче. – 2002. – №5. – С. 70.

¹⁷ Перша періодична доповідь України про виконання європейської хартії регіональних мов або мов меншин [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <https://www.google.com.ua/url?sa>

¹⁸ Там само.

¹⁹ Буковина толерантна [Електронний ресурс]: Режим доступу: / http://buktolerance.com.ua

²⁰ Чернівецька область – новини в газеті «Версії». [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <http://versii.cv.ua>

²¹ Там само.

¹ Антоноук О.В. Етнополітика в Україні: історія та сучасний стан / О.В. Антоноук // Український історичний журнал. – 1999. – №3. – С. 44 – 56.

² Буркут І. Проблеми етнічної толерантності у поліетнічному середовищі (на прикладі Єврорегіону «Верх-

²² Там само.

²³ Там само.

²⁴ Буковина толерантна [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <http://buktolerance.com.ua>

²⁵ Чернівецька область – новини в газеті «Версії». [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <http://versii.cv.ua>

²⁶ Там само.

²⁷ Буковина толерантна [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <http://buktolerance.com.ua>

²⁸ Там само.

²⁹ Перша періодична доповідь України про виконання європейської хартії регіональних мов або мов меншин [Електронний ресурс]: Режим доступу: / <https://www.google.com.ua/url?sa>

³⁰ Там само.

³¹ Там само.

Галина ЧАЙКА
(Черновцы)

**РЕАЛИЗАЦИЯ ПОЛИТИКИ ОРГАНОВ
МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ
ПО ЭТНОПОЛИТИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ
В ЧЕРНОВИЦКОЙ ОБЛАСТИ**

В статье делается попытка охарактеризовать реализацию государственной политики в Украине

относительно обеспечения национальных прав национальных меньшинств (на примере Черновицкой области).

Ключевые слова: национальные меньшинства, национальные общины, Черновцы, Черновицкая область, национальности, культура.

Halyna CHAIKA
(Chernivtsi)

**THE IMPLEMENTATION
OF PUBLIC POLICY CONNECTED
WITH ETHNO-POLITICAL SITUATION
IN THE CHERNIVTSI REGION**

The article tries to describe how public policy is implemented in respect of national and cultural rights of national minorities by the example of the Chernivtsi region.

Keywords: national minorities, national communities, Chernigov, Chernovtsy region, nationality, culture.